

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 22-2870
ערר 22-2871
ערר 22-2869
ערר 22-2868
ערר 22-2867
ערר 22-2866
ערר 22-2872

לפני כבוד חברי הוועדה:
תמר שטיינר, עו"ד - יו"ר
אילן עזרא, רו"ח - חבר

העוררת: **א.ס. שחאדה לבניה בע"מ מס' 514913078**
ע"י ב"כ מר/גברת אפרים פרץ לבקוביץ

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

בקשות העוררת למענקים

1. העוררת הגישה בקשה למענקי השתתפות בהוצאות קבועות בגין שבע תקופות הזכאות: מרץ – אפריל, מאי – יוני, וספטמבר – אוקטובר לשנת 2020 וינואר – פברואר, מרץ – אפריל ומאי – יוני לשנת 2021, וכן בקשה למענק בגין פגיעה ממושכת (להלן: "המענקים" ו- "תקופות הזכאות"), בהתאם להוראות חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "החוק" או "חוק הסיוע").
2. בקשותיה של העוררת למענקים אושרו חלקית, או לחילופין נדחו, והיא נדרשה להחזיר את המקדמות אשר שולמו לה ביתר. על החלטות המשיבה בתקופות הזכאות בבקשות למענקים הגישה העוררת השגות אשר נדחו, ומכאן העררים שבפנינו.

המסכת העובדתית

3. לטובת בהירות התמונה העובדתית תפורטנה החלטות המשיבה בכל אחת מתקופות הזכאות:
 - 3.1. בקשת העוררת בגין תקופת הזכאות מרץ – אפריל 2020 נדחתה ביו 7.10.2020, בעבור החלטה זו הוגשה ע"י העוררת השגה ביום 19.6.22 למעלה משנה וחצי לאחר קבלת ההחלטה (להלן:

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- "תקופת הזכאות הראשונה"; ההשגה נדחתה ע"י המשיבה על הסף מפאת האיחור בהגשתה;
- 3.2. בקשת העוררת למענק בגין תקופת הזכאות מאי - יוני 2020 נדחתה אף היא ביום 7.12.2020, ובעבור החלטה זו הוגשה השגה ע"י העוררת במועד הקבוע בחוק ביום 25.12.2020. השגת העוררת נדחתה ע"י המשיבה ביום 27.1.2022 באיחור של כשבעה חודשים מצדה של המשיבה (להלן: "תקופת הזכאות השנייה"); המשיבה דחתה את ההשגה בתמצית מפאת העדר קשר סיבתי בין משבר הקורונה לבין ירידת המחזורים של העוררת. ביום 19.6.2022 העוררת הגישה למשיבה בקשה לעיון מחדש בהחלטה בהשגה בעבור תקופת הזכאות השנייה;
- 3.3. בקשת העוררת בגין תקופת הזכאות ספטמבר – אוקטובר 2020 נדחתה ביום 14.1.2021, על החלטה זו הגישה העוררת השגה ביום 19.6.22 כשנה וחצי לאחר קבלת ההחלטה (להלן: "תקופת הזכאות השלישית"). השגת העוררת נדחתה על הסף מפאת האיחור בהגשתה;
- 3.4. בקשת העוררת למענק בגין תקופת הזכאות ינואר – פברואר 2021 נדחתה אף היא ביום 22.7.2021, על החלטה זו הגישה העוררת השגה כשנה לאחר קבלת ההחלטה ביום 19.6.22 (להלן: "תקופת הזכאות הרביעית"). ההשגה נדחתה ע"י המשיבה על הסף מפאת האיחור בהגשתה;
- 3.5. בקשת העוררת למענק בגין תקופת הזכאות מרץ – אפריל 2021 אושרה חלקית קרי אושר לה מענק בגובה של 40,612 ₪ וזאת לאחר תשלום מקדמות בסך של 129,681 ₪ ולפיכך נדרשה העוררת להשיב למשיבה את הסך של 89,069 ₪ בהחלטת המשיבה מיום 19.8.2021 (להלן: "תקופת הזכאות החמישית"). על החלטה זו הגישה העוררת השגה כעשרה חודשים לאחר קבלת ההחלטה ביום 19.6.22. ההשגה נדחתה ע"י המשיבה על הסף מפאת האיחור בהגשתה;
- 3.6. בקשת העוררת למענק בעבור תקופת הזכאות מאי – יוני 2021 נדחתה ביום 5.12.2021 עליה הגישה העוררת השגה כחצי שנה לאחר קבלת ההחלטה ביום 19.6.22 (להלן: "תקופת הזכאות השישית"). ההשגה נדחתה ע"י המשיבה על הסף מפאת האיחור בהגשתה;
- 3.7. דחיית בקשותיה של העוררת למענקים איינה אף את זכאותה למענק לפגיעה ממושכת בשל אי עמידה בתנאי החוק.

ההליכים בפני וועדת הערר

4. ביום 10.11.2022 הגישה העוררת לוועדה בקשה אחת להארכת מועד להגשת העררים שבכותרת בעבור תקופות הזכאות והבקשה למענק בעבור פגיעה ממושכת לפי תקנה 6 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף קורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת ערר), התשפ"א - 2020 (להלן: "התקנות").
5. לכתחילה הגישה העוררת בקשה להארכת מועד להגשת העררים שבכותרת בתשעה ימים בלבד, כמקשה אחת וזאת בשל עומס במשרדו של מייצג העוררת וכן נסיעה לחו"ל שתוכננה מבעוד מועד.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6. הלכה למעשה, הבקשה מטעם העוררת לא פרטה את השוני בין העררים בתקופות הזכאות השונות קרי בין הערר על החלטת המשיבה בתקופת הזכאות השניה, שם כאמור ניתנה החלטה בהשגה כבר ביום 27.1.22, לבין יתר ההחלטות בהשגות אשר ניתנו כאמור ביום 29.9.2022.
7. בהתאם לתקנה 6(ב) לתקנות הועברה הבקשה להארכת מועד להתייחסות המשיבה, אשר התנגדה לבקשה להארכת מועד מן הטעמים הבאים:
 - 7.1. **ראשית**, ההחלטה באשר לתקופת הזכאות השניה ניתנה כבר ביום 27.1.2022 ונשלחה לכתובת הדואר האלקטרוני של המייצג אשר הגיש את הבקשה במערכת, ועל כן הינה בגדר החלטה חלוטה מזה זמן רב.
 - 7.2. **שנית**, גם ביתר תקופות הזכאות חל שיהוי הרב בהגשת ההשגות מצד העוררת בין כחצי שנה ללמעלה משנה וחצי. לפיכך החלטות אלו חלוטות מזה זמן רב ועל כן אין לאפשר לעוררת להגיש עררים בעבור תקופות הזכאות בשלב כה מאוחר של ההליך בעניינה. המשיבה המציאה לתיקי הערר שבכותרת אסמכתאות המעידות על שליחת ההחלטות בהשגות למייצג העוררת במועד קבלת ההחלטות.
 - 7.3. **שלישית**, ובהלימה לקביעת וועדת הערר בערר 1611-22 א.ד.א. **23 שירותי שיווק נ' רשות המסים**, ניתן ביום 2.8.22 (פורסם בנבו) (להלן: "**עניין אדא**"), טענה המשיבה כי העוררת לא הביאה בנימוקיה כל טעם מיוחד בבקשתה להגשת השגה באיחור למשיבה, ובהמשך לכך גם כל נימוק מיוחד כנדרש גם ע"פ תקנה 6(ג) לתקנות לצורך מתן אורכה להגשת ערר.
8. בתגובה המשלימה לתגובת המשיבה, ציינה העוררת כי לא קיבלה את החלטות המשיבה בהשגות לתקופות הזכאות הראשונה והשנית. בנוסף לכך, טענה כי מאחר ומדובר בחוק המהווה חוק סוציאלי במהותו הרי היא כי נהוג להקל בדרישת הטעמים המיוחדים, וכי האורכה המבוקשת הינה **של ימים ספורים** בשל עיסוקיו של מייצג העוררת ונסיעה לחו"ל שתוכננה מבעוד מועד. העוררת הביאה מקביעת וועדות הערר בערר 2853-22 **סוליאכטינג נ' רשות המסים**, ניתן ביום 16.11.22, וכן בערר 2534-22 **א-טים פתרונות אבטחה בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 24.11.22), שם מדובר היה לטענת העוררת באורכה ארוכה יותר מבמקרה דנא וועדות הערר נעתרו לבקשות העורר. יובהר כבר עתה כי העררים המוזכרים לעיל הסתיימו שניהם בהסכמות בין הצדדים, וכי וועדות הערר אשר ישבו בדין כלל לא נתנו פסק דין סופי כי אם אישרו את הסכמות הצדדים בתיקים דנא.
9. בנוסף לכך, טענה העוררת כי באשר לתקופת הזכאות השניה לא עמדה המשיבה עצמה במועדים הקבועים בחוק למתן החלטה בהשגה וכי אחרה בכשבעה חודשים במתן ההחלטה בהשגה, ולפיכך ואך מטעם זה יש לאשר מתן אורכה להגשת הערר בגין תקופת זכאות זו.
10. ביום 30.11.22 התירה הוועדה לעוררת אורכה של 9 ימים להגשת העררים שבכותרת, והודגש בפני הצדדים כי במסגרת ברור העררים שבכותרת ובחינת סבירות החלטת המשיבה בס תידון בקשת העוררת לאורכה בעבור תקופת הזכאות השניה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

11. כתבי הערר, כתבי תשובה וכן כתב תגובה לכתב התשובה הוגשו במועד, וביום 26.1.23 התקיים דיון במעמד הצדדים באמצעים אלקטרוניים בו נדונו כלל טענות הצדדים בעררים שבכותרת.
12. במסגרת הדיון, טענה העוררת בין היתר באשר להודעת המשיבה לעיתונות מיום 12.1.2023 הנושאת את הכותרת "רשות המיסים תעניק הקלות לעסקים החייבים בהחזרת מענקי קורונה ארכה להגשת השגות על החוב ופריסה ל- 12 תשלומים" בדבר מתן אורכה להגשת השגות בבקשות למענקים סוציאליים (להלן: "ההודעה לעיתונות"), התירה הוועדה לצדדים להשלים טיעון לתיקי הערר שבכותרת לעניין זה, בטרם יעברו התיקים שבכותרת למתן החלטה סופית (ראה הודעת המשיבה מיום 8.2.2023 בעניין זה).
13. לאחר קיום הדיון, הגישה העוררת לוועדה בקשה לגילוי ועיון במסמכים במסגרתה ביקשה העוררת כי הוועדה תורה למשיבה להמציא לתיקי הערר שבכותרת את המידע הסטטיסטי אודות כמות ההשגות אשר הוגשו למשיבה באיחור ואת עמדת המשיבה בבקשות אלו.
14. לאחר קבלת תגובות הצדדים בבקשה לגילוי ועיון הוועדה הודיעה לצדדים כי התיקים שבכותרת יעברו לכתיבת החלטה סופית ע"י הוועדה.
15. יודגש שוב כי המסגרת הדיונית של העררים שבכותרת היא החלטת המשיבה לדחות על הסף את השגותיה של העוררת בשל האיחור בהגשתן, וכן התנגדותה למתן אורכה להגשת ערר בעבור תקופת הזכאות השניה, ולא החלטות המשיבה לגופן בבקשות למענקים בעבור תקופות הזכאות.

תמצית טענות העוררת

16. **ראשית**, טענה העוררת כי לא קיבלה לידיה את החלטות של המשיבה בעבור תקופת הזכאות הראשונה; כי המשיבה כלל לא התייחסה לבקשה לעיון מחדש אשר הגישה העוררת באשר לתקופת הזכאות השניה; באשר לאיחור בהגשת ההשגה בתקופת הזכאות השלישית העוררת לא מסרה כל התייחסות או הסבר וכך גם באשר ליתר התקופות;
17. **שנית**, העוררת טענה כי לא ניתנה לה זכות הטיעון והשימוע באשר לבקשות אשר הגישה למשיבה לגופן של הבקשות למענק. בהקשר זה ציינה העוררת בין היתר את קביעת ביהמ"ש המחוזי בעמ"נ 48298-11-21 מאגמה ישראל פרויקטים בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 12.6.22) וכן פסיקת וועדת הערר בערר 1268-21 נ.ע.הנדסה נ' רשות המסים, ניתן ביום 22.8.21, פורסם באתר ביה"ד).
18. **שלישית**, העוררת טענה כי ההשגה אשר הוגשה ע"י מייצגה הקודם בגין תקופת הזכאות השניה נענתה על ידי המשיבה באיחור של כשבעה חודשים, בניגוד למועד הקבוע בחוק, ועל כן מדובר באיחור משמעותי כהגדרתו בעמ"נ 27710-06-21 ב.ג.בטחון אבטחת מוסדות לוי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים, פורסם בנבו ביום 15.7.22 (להלן: "עניין ב.ג.בטחון"). לפיכך, יש לקבל את בקשת האורכה להגשת הערר ולו רק מפאת איחורה של המשיבה במתן החלטה בהשגה בעבור תקופת הזכאות השניה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

19. **רביעית**, וכפי שהובא לעיל מיד לאחר הדיון הגישה העוררת בקשה כי הוועדה תורה למשיבה להמציא נתונים סטטיסטיים אודות כמות הבקשות אשר הוגשו לה באיחור ואת תשובתה במקרים אלו לפונים. העוררת טענה כי לאור הודעת המשיבה לעיתונות, הרי שניכר כי המשיבה פועלת בליברליות במקרים רבים למתן אורכות להגשת השגות על החלטתה בבקשות למענקים, ולפיכך עליה לפעול באותה גישה גם כלפי העוררת.

תמצית טענות המשיבה

20. **ראשית**, לעניין איחורי העוררת בהגשת ההשגות טוענת המשיבה כי אמנם הינה בעלת סמכות ליתן אורכות להגשת ההשגות כפי שנקבע ע"י וועדת הערר בעניין א.ד.א, אולם נדרשים לצד הבקשות טעמים מיוחדים, בעלי משקל משמעותי בהלימה לקבוע בערר 22-2202 **טריפ כארט בע"מ נ' רשות המסים**, (ניתן ביום 7.8.22), נימוקים אלו לא סופקו ע"י העוררת ולמעשה לא ניתן כל הסבר לאיחור הכבד שחל בהגשת הבקשות.

21. **שנית**, באשר לאיחור העוררת בהגשת הערר ציינה המשיבה כי כלל ההחלטות בבקשות למענקים אשר התקבלו במערכת הממוחשבת של המשיבה נשלחו ביום מתן ההחלטה לכתובת שהוזנה בעת הגשת הבקשות ע"י העוררת (אישורי השליחה צורפו כנספח 4 לכתב התשובה); כי לא מתקיימים בעניינה של העוררת הטעמים המיוחדים הנדרשים בחוק לצורך מתן אורכה להגשת ערר.

22. **שלישית**, לעניין טענת העוררת בנושא ההודעה לעיתונות הבהירה המשיבה כי ההודעה לעיתונות התייחסה למענקים סוציאליים אשר ניתנו מכוח פרק ה' לחוק ולא למענקים בדבר השתתפות בהוצאות קבועות לפי פרק ו' לחוק וכי הדבר מובא מפורשות בהודעה המלאה שיצאה לעיתונות. כמו כן, המשיבה טענה בהקשר זה כי לא ברור כיצד מסייע המידע הסטטיסטי המבוקש לתמוך בבקשת העוררת שכן העוררת לא נתנה כל הסבר לאיחור שחל בהגשת הבקשות ולפיכך הרי שאין בידה לקבל את עמדתה.

דיון והכרעה

23. לאחר ששמענו ושקלנו את טענות הצדדים החלטנו כי דין העררים, ובקשת העוררת לאורכה בעבור תקופת הזכאות השניה להידחות. נבאר להלן את האדנים עליהם נשענת החלטתנו.

הבקשה להארכת מועד להגשת ערר בעבור תקופת הזכאות השניה מאי –יוני 2020

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

24. ההשגה באשר להחלטת המשיבה בבקשה למענק הוגשה כאמור במועדה. המשיבה דחתה את ההשגה ביום 27.1.2022 באיחור של כשבעה חודשים מהמועד הקבוע בחוק.
25. ס' 20(ב) לחוק קובע כי על המבקש להשיג על החלטת המשיבה בהשגה להגיש ערר לוועדת הערר תוך 45 ימים ממועד קבלת החלטת המשיבה בהשגה. בניגוד לקבוע בסעיף זה, הגישה העוררת ביום 13.6.2022 בקשה אשר כותרתה כהאי לשנא: "השגות למענקי השתתפות בהוצאות קבועות ובקשה לעיון חוזר חברת א.ס שחאדה לבניה בע"מ ח.פ. 514913078" (להלן: "ההשגות המאוחרות" ו"הבקשה לעיון מחדש").
26. תקנה 6 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף קורונה החדש) (הוראת שעה)(סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), התשפ"א – 2020 (להלן: "התקנות") קובעת:

6" (א) עורר המבקש להאריך מועד להגשת ערר מעבר למועד הקבוע בסעיף 20(ב) לחוק, יגיש לוועדת הערר בהקדם בקשה בצירוף הצהרה שבה יאומתו העובדות שביסוד בקשתו, ויפרט בבקשה את טעמיו המיוחדים.

(ב) לא תינתן הארכת מועד כאמור בתקנת משנה (א) אלא לאחר שניתנה למשיב הזדמנות להגיב.

(ג) הארכת מועד להגשת ערר תינתן מטעמים מיוחדים שיירשמו. (ההדגשות אינן במקור)

27. הלכה פסוקה כי המועד הקבוע בחוק להגשת ערר משקף את האיזון הראוי בין זכות הגישה לערכאות לבין אינטרסים אחרים כגון אינטרס סופיות הדין, עיקרון השוויון, אינטרס ההסתמכות של הצדדים [ראה בהקשר זה בר"מ 6094/13 מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, פסקה 11 לפסק הדין של כבוד השופט פוגלמן (10.12.13)] (להלן: "עניין מדהנה"); רע"א 3776/16 שמעון גנים נ' דורו רחל, (פורסם בנבו 15.08.2016), בפסקה י; רע"א 4474/13 אסולין נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (פורסם בנבו 20.8.13); ע"מ 46275-04-22 אל הואשלה נ' מס הכנסה (פורסם בנבו, 15.06.2022), וכן קביעת וועדת הערר בערר 2767-22 צ.מוססקו אדריכל ומתכנן ערים נ' רשות המסים, ניתן ביום 15.1.23 (להלן: "עניין מוססקו לעיל"); ערר 2783-22 עמוס י.ח. ייעוץ וניהול מסחר בע"מ נ' רשות המסים, (פורסם בנבו ביום 13.12.22) (להלן: "עניין עמוס");

28. בעניין עמוס סיכמה וועדת הערר את ההלכה אשר נקבעה כי:

"טעמים מיוחדים" נבחנים בכל מקרה לפי נסיבותיו. במכלול השיקולים שיש לשקול בהקשר זה, ואשר משקלם עשוי להשתנות ממקרה למקרה, ניתן למנות את הסיבה לעיכוב בהגשת ההליך; משך האיחור או הארכה המבוקשת; מועד הגשת הבקשה; טיבו ומהותו של ההליך; הסתמכות בעל הדין שכנגד וכן סיכויי הלכאוריים של ההליך המבוקש (ראו לדוגמה בר"מ 6094/13 לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, בפסקה 9 (פורסם בנבו, 10.12.2013); בש"מ

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6229/11 שפּרה דון - יחיא נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה, חיפה, בפסקאות 10-8 (פורסם בנבו, 10.01.2012); וע (חי') 62832-02-20 אלבאש ואח' נ' מנהל מיסוי מקרקעין חיפה (פורסם בנבו, 30.6.2020). "עניין עמוס לעיל בפס' 13

29. אינטרס נוסף הראוי להדגשה בענייננו הוא האינטרס בברור מהיר ויעיל של המחלוקות מול הרשות המינהלית (ראה ע"א 3857/96 שגיא נ' תעשיות רוגוזין בע"מ, פ"ד נב(2) 706 (1998) וכן ערר 1496-22 מוגוגו בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 7.2.23, בפרקים א' – ב לפסק הדין).
30. יפה לענייננו גם קביעתו של כב' השופט גורמן בוע(מרכז) 45901-06-19 עזרא אברהם נ' מנהל מיסוי מקרקעין מרכז (פורסם ביום 5.3.2020 בנבו) פס' 22:

"קביעת מועדים הכרחית לביצועו של כל דבר חקיקה, ודאי חקיקת מס. קביעה זו נועדה להבטיח ודאות ולקדם צדק ושוויון בין נישומים, והיא הכרחית לתפקודה של מערכת מס יעילה. אכן, כללי פרוצדורה ובכללם מועדים, אינם מיטת סדום, ואין מטרתם להצר את צעדיו של המתדיין אלא להציב להם מסגרת. ממסגרת זו ניתן לחרוג, בהתאם ובכפוף להוראות שנקבעו לכך בחוק ובפסיקה."

31. ניתן לסכם ולומר כי על פי ההלכה הפסוקה על הצד שמבקש לסטות מהכלל בדבר סופיות הדין להציג אינטרסים כבדי משקל על מנת להטות את כף המאזנים לטובתו (ראו עניין מדהנה לעיל בפס' 9).

הטעם המיוחד הנדרש להצדקת הארכת מועד להגשת ערר

32. ברבות השנים, פיתחה ההלכה הפסוקה את המונח "טעם מיוחד" בעוד העניקה לו פרשנות בהתאם לנסיבות המקרה שעמד לדין (לדיון נרחב ראה פסיקתו של כב' השופט פוגלמן בעניין בהאדנה לעיל, פס' 6-11 לפסק הדין).
33. ברע"א 10436/07 הראל ציון נ' בנק הפועלים בע"מ ואח' (פורסם בנבו ביום 28.4.2008) נקבע:

"הלכה היא כי "טעם מיוחד" אשר מצדיק את הארכת המועד הינו קיומן של נסיבות חיצוניות שאינן בשליטת בעל הדין, ואילו כאשר טעמי האיחור נעוצים בבעל הדין עצמו או בבא כוחו, אין צידוק להאריך את המועד שהוחמץ (בש"א 6402/96 הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון נ' מיכקשווילי, פ"ד נ(3) 209 (1996))."

34. מנגד, בית המשפט העליון קבע כי במקרה שבו מדובר בהארכת מועד בחוק סוציאלי:

"כשמדובר בבקשה של פרט להארכת מועד להגשת הליך ערעורי נגד הפעלת סמכות של רשות שניתנה לפי חוק סוציאלי, משקלם של שני השיקולים הללו שונה מזה שניתן להם דרך שיגרה בעניינים אחרים. אשר לאופי העניין העומד לבידור: יש להקנות משקל לכך שחקיקה הסוציאלית, במהותה, נועדה להיטיב את מצבם של בני אוכלוסייה מסוימת המוגדרת בחוק באמצעות מתן הטבות

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

או תגמולים לכל מי שהוכיח את זכאותו לכך..... אשר לאינטרס סופיות הדיון : בניגוד להליכים אזרחיים שבהם פתיחת הדיון לאחר שהסתיים תפגע בצד שכנגד אשר הסתמך על סופיות ההחלטה ; ובניגוד להליכים מינהליים שבהם הארכת הדיון עלולה לפגוע באינטרס ציבורי חשוב (למשל, בענייני מכרזים, בחירות או תכנון ובניה המחייבים הכרעה מהירה) – כשמדובר בהליך ערעורי שנוקט פרט כלפי הרשות המפעילה סמכות לפי חוק סוציאלי – הליך שבמסגרתו נבחנת זראשונה בערכאה שיפוטית זכאותו לתגמול או להטבה – משקלו היחסי של אינטרס סופיות הדיון פוחת...”(ההדגשות אינן במקור ש.ת.) עניין מהאדנה לעיל, בפס' 11)

35. מכאן עולה כי כאשר הבקשה להארכת מועד נבחנת במסגרת הוראות הקבועות בחוק סוציאלי, הרי שניתן להפחית במידה מסויימת במשקלם של אינטרס סופיות הדיון ובאופי העניין הנדון, שכן מטרת החוק הסוציאלי הוא להיטיב עם הזכאיים להטבות מכוחו.

האם התקיימו בענייננו טעמים מיוחדים המצדיקים מתן אורכה להגשת ערר?

36. כפי שהובא לעיל הוועדה סבורה כי התשובה לכך בהתייחס לתקופת הזכאות השניה, הינה בשלילה. זאת בתמצית מן הטעמים הבאים :

36.1. **ראשית**, לכתחילה וכפי שהובא לעיל, העוררת הגישה בקשה להארכת מועד להגשת ערר כמקשה אחת לכל העררים. זאת, על אף שהאיחור בהגשת הערר בגין התקופה השניה ממושך משמעותית (כשמונה חודשים) בהשוואה לבקשה לאורכה ביחס ליתר התקופות (בהן האורכה התבקשה באשר לימים בודדים). בניגוד לכך, בבוא העוררת לבקש אורכה מוועדת הערר כי מדובר באורכה של ימים ספורים. הוועדה רואה בחומרה את אי דיוק העוררת בבואה לבקש טעם מוועדת הערר, וטשטוש העובדות בהגשת הבקשה מצדה.

36.2. **שנית**, משך האיחור הינו אחד מהשיקולים אשר על הוועדה לשקול בבואה להכריע במאזן האינטרסים בבקשות להארכת המועד, אם כי וכפי שהובא לעיל לא האינטרס היחיד. כפי שהובא על העוררת מוטל הנטל להביא את הנימוקים המיוחדים אשר יונחו על כף המאזניים בבוא הוועדה לשקול את הבקשה להארכת מועד להגשת ערר. האיחור בהגשת ערר בעבור תקופת הזכאות השניה הוא בכשמונה חודשים, איחור משמעותי אשר לא ניתן לו כל הסבר.

36.3. **שלישית**, הלכה למעשה העוררת ויתרה על זכותה להגיש ערר ולא הביאה בפני הוועדה כל נימוק המסביר את האיחור בהגשת הערר בגין תקופת הזכאות השניה המצדיק את החריגה המשמעותית המבוקשת מהמועדים הקבועים בחוק. כפי שהובא לעיל, הן העורר ובא כוחו שניהם הסבירו לוועדה בדיון כי העוררת ויתרה על זכות הערר משעה שהעריכה כי כל בקשותיה תדחנה.

36.4. משעה שהעוררת לא הביאה בפני הוועדה כל טעם העשוי להוות משקל נגדי סביר כנגד אינטרס סופיות הדיון ועל אף שמדובר בחוק סוציאלי הבא להיטיב עם הזכאיים לקבלת מענקים מכוחו, הרי שהבקשה להארכת מועד להגשת ערר בעבור תקופת הזכאות השניה נדחת בזאת.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

37. ולא זו אף זו, בדיון שהתקיים נשאל ב"כ העוררת עו"ד עמפלי מדוע בחר להגיש בקשה לעיון מחדש בהחלטת המשיבה בתקופת הזכאות השניה ולא הגיש ערר השיב לוועדה כדלקמן:

"הגיעה העוררת והגישה בקשות על פני מספר תקופות זכאות. היא נדחתה ונדחתה ולכן למיטב הבנתי, המייצג הקודם שקיבל את הדחייה בהשגה, שבשים לב שכל הבקשות נדחו, חשב שאין טעם להגשת ערר, שלמעשה, הרשות נתנה את המילה האחרונה והיות שהכול נדחה, הם סברו שאין טעם לא בהגשת השגות ולא בהגשת ערר, כי כל תקופות הזכאות הקודמות נדחו. לכן, עד כמה שאני מבין, זו הייתה הסיבה שהם לא רצו והגישו ערר." (פרוטוקול הדיון מיום 26.1.2023". (להלן: "פרוטוקול הדיון"), בעמ' 5 שורות 9-15).

38. בהמשך, נשאל העורר עצמו בדיון שהתקיים האם יש באמתחתו הסבר לאי הגשת הערר מיד לאחר קבלת ההחלטה בהשגה, הלה השיב לוועדה כי:

"איך שאמר עורך הדין, כל פעם שהגשנו קיבלנו דחייה וזה דבר חדש שהתחלנו בו, זה לא דבר שאנחנו מתעסקים איתו, וחשבנו שקיבלנו דחייה מרשות המסים, אין מה לעשות וזהו." (פרוטוקול הדיון לעיל בעמ' 5 שורות 22-24).

39. ובהמשך:

"יו"ר: מדוע בחרת להגיש בקשה לעיון מחדש ולא ערר לתקופת הזכאות מאי-יוני 2020? יש הרי פרוצדורה שקבועה בחוק.

עו"ד מאורי עמפלי: אבל יש גם שיקול דעת מסוים שבאנו ואמרנו שהיות שמדובר על חמש תקופות זכאות עם אותה שאלה, ואנחנו מגישים השגה לגבי כל תקופת הזכאות, אז מן הראוי שאם יקבלו את ההשגות שלנו, יקבלו אותה גם לגבי התקופה הזאת. וכשהבנו שדוחים את ההשגות, אמרנו שבסדר, אם כך, נגיש ערר כבר על כל התקופות. אני לא חושב שנכון להפריד. אם היה מדובר על תקופת זכאות אחת שעומדת בפני עצמה, אני מסכים עם כבוד הוועדה, אבל כאן צריך לראות את מכלול הנסיבות."

40. אם כן, הלכה למעשה העוררת וב"כ לא נתנו כל הסבר מניח את הדעת בדבר הסיבה בעטיה לא הוגש ערר במועד הקבוע בחוק, מהו הטעם שבעטיו מבוקש מהוועדה ליתן אורכה להגשת ערר.

41. ולא זו אף זו; לא ניתן כל הסבר מדוע לכתחילה הגישה העוררת ביום 10.11.2022 בקשה להארכת מועד להגשת העררים שבכותרת כמקשה אחת לכל תקופות הזכאות, הגם שאין מדובר באורכות זהות להגשת העררים (ס' 3 לבקשה להארכת מועד).

סבירות החלטת המשיבה לדחות בקשות העוררת להארכת מועד להגשת השגה

42. ס' 20(א)(1) לחוק קובע את המועד להגשת השגה על החלטת המנהל בבקשה למענק, תוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה בבקשה למענק, אולם אין בחוק הוראה אשר מסדירה את המצבים שבהם המשיגה מבקשת אורכה להגשת השגה למנהל.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

43. מקרה כזה נדון בעניין א.ד.א לעיל שם נקבע בין היתר כי ניתן על אף שהסמכות למתן אורכה להגשת השגה אינה קבועה מפורשות בחוק הרי שניתן לראות בסמכות זו כסמכות טבועה של המשיבה להאריך מועד כאמור (עניין א.ד.א. לעיל, פסי' 11-12).

44. במקרים אלה, בהם מוגשת למשיבה בקשות לאורכה להגשת השגה עליה לשקול, בדומה לבקשה להארכת מועד להגשת ערר מהם הטעמים המיוחדים אותם העלתה מבקשת האורכה ובכלל זאת היקף האיחור, הנסיבות החיצוניות בעטיין ארע האיחור, כל אלו ברוח ההלכה הפסוקה בנושא אשר הובאה לעיל ובהתחשב בעובדה כי מדובר בחוק סוציאלי.

45. במקרה דנא, העוררת לא הגישה בקשות לאורכה להגשת ההשגה על אף שהאיחור בכל השגה והשגה היה איחור משמעותי ולא איחור של ימים ספורים.

החלטת המשיבה לדחות על הסף את ההשגות של העוררת

46. כפי שהובא לעיל הוועדה סבורה כי החלטת המשיבה לדחות על הסף את ההשגות אשר הוגשו באיחור כמובא לעיל עומדת במבחן הסבירות:

46.1. **ראשית**, העוררת לא הביאה כל נימוק מדוע איחורה בהגשת ההשגות. כאשר הוועדה ביקשה לברר את נושא זה בדיון אשר התקיים, הרי שלא ניתן גם שם כל נימוק לאיחורים המשמעותיים בהגשת ההשגות.

46.2. **שנית**, ע"פ דברי העורר ובא כוחו ניכר כי העוררת ויתרה על זכותה ביודעין להשיג על החלטות המשיבה, וזאת בפרט כאשר הגישה השגה אחת במועד ועוד בטרם נענתה ע"י המשיבה בהשגה זו, סברה לכשעצמה כי סיכויי יתר ההשגות הינם נמוכים ומשכך ויתרה על זכותה.

46.3. **שלישית**, לא נסתר מעיני הוועדה כי העוררת החליפה ייצוג בתקופת הזמן הרלוונטית, אולם אין בטענה זו לכשעצמה לתמוך בצידוק למתן אורכה להגשת ההשגה למשיבה, שכן העוררת גם בייצוגה הקודם היתה מודעת לזכותה להגיש השגה, להגיש ערר ולסדרי הדין הנוהגים במקרה דנא. אין מדובר בעוררת אשר אינה מודעת לזכויותיה ולמיצוין. למרות זאת, לא פעלה למיצוי זכויותיה בפני הערכאות וסיבותיה עמה.

46.4. **רביעית**, הוועדה התרשמה במהלך הדיון כי העוררת העריכה כי סיכויי ההשגה והערר ככל הנראה נמוכים, וזאת ככל הנראה בהלימה לחוות דעת של מייצגיה בעתות הרלוונטיות, ולפיכך לא הגישה ההשגות על החלטות המשיבה.

47. **משכך**, ובראי ההלכה הפסוקה בנושא הוועדה סבורה כי לא עומדים לזכות העוררת כל טעמים קל וחומר שלא טעמים מיוחדים לקבלת אורכה להגשת השגות למשיבה, ועל כן החלטת המשיבה לדחות על הסף את בקשות העוררת עומדת במבחן הסבירות.

בקשת העוררת לגילוי ועיון

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

48. ס' 30 לחוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב – 1992 מסדיר את זכות העורר לעיון במסמכי הרשות וכך קבוע:

30. (א) מי שזכאי להגיש ערר על החלטתה של רשות מינהלית, זכאי לעיין במסמכים שבידי הרשות הנוגעים להחלטה (להלן - התיק), ולהעתיק מסמכים מן התיק.

(ב) זכות העיון בתיק לא תחול על מסמכים או חלקי מסמכים, שהתקיים בהם אחת מאלה:

(1) אין להם נגיעה להחלטה שעליה עוררים;

(2) יש בהם סוד מקצועי או מסחרי או ידיעה סודית כמשמעותה לפי כל דין;

(3) בטחון המדינה, יחסי החוץ או ענין ציבורי חשוב מחייבים שלא להרשות עיון בהם;

(4) הם ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, או לפי כל דין אחר; על ראיות חסויות לפי סעיפים 44 ו-45 לפקודה יחול סעיף 31;

.....

(ד) ביקש העורר לעיין במסמכים, שהוגשו לבית הדין, שהעיון בהם נמנע ממנו, למעט במסמכים שהוצאו מן הטעמים שחל עליהם סעיף קטן (ב)(3), רשאי בית הדין לאפשר לעורר לעיין במסמכים, כפי שיקבע, אם לדעתו הצורך בעיון לשם עשיית צדק עדיף מן הטעם למניעת העיון.

(ה) ביקש העורר לעיין במסמכים שהעיון בהם נמנע ממנו בשל טעם מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ב)(3), יחולו הוראות סעיף 31.

49. מהוראות החוק אנו למדים כי על הרשות להמציא את המסמכים אשר עמדו לנגד עיניה בבואה לקבל החלטה הנוגעת לענייניו של העורר.

50. כפי שהובא לעיל, ההודעה אשר מסרה המשיבה לעיתונות בדבר הארכת מועד להגשת השגות נגעה למענקים הסוציאליים אשר ניתנו מכוח פרק ה' לחוק, ולא למענקים מכוח פרק ו' לחוק ולפיכך, תוכן ההודעה לעיתונות והמדיניות הנוהגת באשר לאורכות הניתנות למענקים הסוציאליים אינם נוגעים לעררים דנא. ככל שביקשה העוררת לתקוף מינהלית את המדיניות הכללית של המשיבה במתן אורכות להגשת השגות הרי שעליה היה לעשות כן בפני הערכאה המוסמכת לכך.

51. בנוסף לכך הוועדה סבורה גם לו היו מומצאים נתונים אלו לוועדה הרי שלא היה בהם להועיל לעוררת בטענותיה. ודוק; העוררת לא נתנה כל הסבר לאיחור המשמעותי בהגשת ההשגות, קל וחומר באשר להבאת טעם מיוחד כנדרש בחוק; הא ותו לאו.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

טענת התיישנות עקב איחור במתן החלטה בהשגה

השלכות איחור במתן החלטה בדבר זכאות עוסק למענק

52. בחוק התוכנית לסיוע כלכלי אין הוראה מפורשת לגבי התוצאה של איחור במתן החלטה בדבר זכאות עוסק למענק. בניגוד לחוקי מס אחרים, לא נקבע בחוק כי לסטייה מן המועד תהיה השפעה כל שהיא על תקפותה המשפטית של הפעולה. בעמ"מ 1386/04 המועצה הארצית לתכנון ובנייה נ' עמותת נאות ראש העין, ע"ר (פורסם בנבו, 20.5.2008) (להלן: "עניין נאות ראש העין") נקבע כי מדובר בנורמה מנחה המגדירה מסגרת זמן לפעולה, ואיננה בעלת אופי מחייב. עוד נקבע, כי כאשר מדובר במועד שתכליתו היא לשמש קו מנחה בלבד, לחריגה ממועד זה עשויה להיות נפקות ביחס לסבירותה ולתקינותה של הפעולה המנהלית וכן מבחינת שאלת עיתויה.

עמדת הפסיקה לגבי אי מתן החלטות בהתאם למועדים שנקבעו בחוק התוכנית לסיוע כלכלי

53. בחוק נקבע כי על המשיבה לקבל החלטות בהשגה בתוך 120 ימים, אולם לא נקבעה סנקציה בשל אי עמידה במועדים שנקבעו בחוק.

54. סוגיית ההשלכה של איחור המשיבה במתן החלטה בבקשה למענק נדונה רבות הן בהחלטות שונות של בתי המשפט המחוזיים (ראה בין היתר עמ"מ 27710-06-21 ב.ג. ביטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל, (פורסם בנבו, 03.01.2022) (להלן: "עניין ב.ג. ביטחון"); עמ"מ 48298-11-21 מאגמה ישראל פרוייקטים בע"מ נ' רשות המסים 48298-11-21 (פסק הדין מיום 12.6.22); עניין מגדלי ברקת לעיל); עמ"מ 3720-11-21 פודולסקי נ' רשות המסים, (פסק דין מיום 15.7.22) (והערעור בעניין פודולסקי לעיל, בבית המשפט העליון); עמ"מ 40318-12-21 פליסידד (פיסגה) בע"מ נ' רשות המסים (להלן: "עניין פליסידד"), עמ"מ 321-03-22 ארג'נטרו אחזקות בע"מ נ' רשות המסים, (פסק דין מיום 13.11.22); עניין ברקת לעיל; והן בהחלטות ענפות של וועדות הערר (ערר 1140-21 הקבלן 45 בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 21.06.2021); ערר 1023-21 כ.מ. סלאמה יזמות עסקית בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 04.05.2021); ערר 1589-21 פליסידד (פיסגה) בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 04.11.2021); ערר 1538-21 מחסני קוסמטיקה בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 27.10.2021); ערר 1413-21 אכרם מחאג'נה משרד עורכי דין נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 27.10.2021) וערר 1632-21 לביא (ב.י.) חברה להנדסה ובנין בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 08.11.2021).

55. ועדות הערר ערכו הבחנה בין הוראות חוק שקבעו סנקציה לצדן לבין אלו שלא, אימצו את הגישה הפרשנית המוצעת בעניין ראש העין, וקבעו כי משלא נקבעה סנקציה בשל אי עמידה במועד שנקבע בחוק למתן החלטה בהשגה, הרי שמדובר בהוראה בעלת אופי מנחה בלבד, ואין באיחור במתן החלטה בהשגה להביא לקבלתה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

56. בעניין ברקת נקבע שככלל, חריגה מהמועד שנקבע למתן החלטה בהשגה לא תביא לקבלתה וכי:

"רק במקרים חריגים במיוחד עצם האיחור במועד מתן החלטה בהשגה עלול כשלעצמו ובעיקר בהצטרף לטעמים נוספים ובהתאם לנסיבות המקרה, להביא לכך שערר שהוגש יתקבל".

57. בעניין זה, נקבע כי מדובר במקרים בהם האיחור חריג באופן ברור ומיוחד בהשוואה לתיקי ערר אחרים ולצד זאת, יש טעמים כבדי משקל נוספים המצדיקים קבלת הערר. בית המשפט התייחס למדיניות המוצעת בעניין פליסידד וקבע כי ייתכנו מקרים חריגים, בהם תהיה הצדקה להשית הוצאות על המשיבה כאיזון לדרך התנהלותה, ולשקילת סבירות החלטתה.

58. בעניין פודולסקי קבעה כבי' השופטת דפנה ברק ארז' בסיפא לפס' 24 כי:

"ניתן לומר כי אי עמידה במועד הקבוע לא תביא אמנם לקבלת ההשגה באופן אוטומטי, ואולם במקרה זה על רשות המסים יוטל נטל הראיה להוכיח כי ההחלטה על דחיית ההשגה היתה נכונה, מבלי שחזקת התקינות המינהלית תעמוד לימינה".

סוף דבר

59. במסגרת שיקוליה שקלה הוועדה את עמידתה של העוררת על ניהול ההליך הגם שמדובר בניהול הליך סרק, שכן לא עמד לזכות העוררת כל נימוק ענייני לאיחורים כאמור לעיל, את התנהלותה של העוררת בבקשת האורכה לכתחילה מבלי לציין את ההבחנה בין תקופות האיחור בהגשת הערר, ומנגד גם את איחורה של המשיבה במתן החלטה בהשגה בתקופת הזכאות השניה.

60. לאחר ששקלנו כאמור את מכלול השיקולים בתיקים שבכותרת הגענו לכדי מסקנה כאמור כי העררים דינם להידחות. על העוררת להשיב את המקדמות אשר שולמו לה למשיבה בהתאם לס' 16 לחוק. לאור התוצאה אליה הגענו התנהלותה של העוררת בשלב ההשגה, והן בשלב הערר העוררת תישא בהוצאות המשיבה בסך של 25,000 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 ימים מהיום. במידה וסכום זה לא ישולם במועד, יתווספו לו הפרשי הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, ט"ו אדר תשפ"ג, 18/4/2023, בהעדר הצדדים.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

אילן עזרא, רו"ח, רו"ח
חבר

תמר שטיינר, עו"ד
יו"ר הוועדה